

Borgo

— en landschapsarchitectuur

Rietvenseweg 10 / 5427 LR Boekel

M — / E —

KvK 172 409 14 / BTW NL 130 937 502 B01

B —

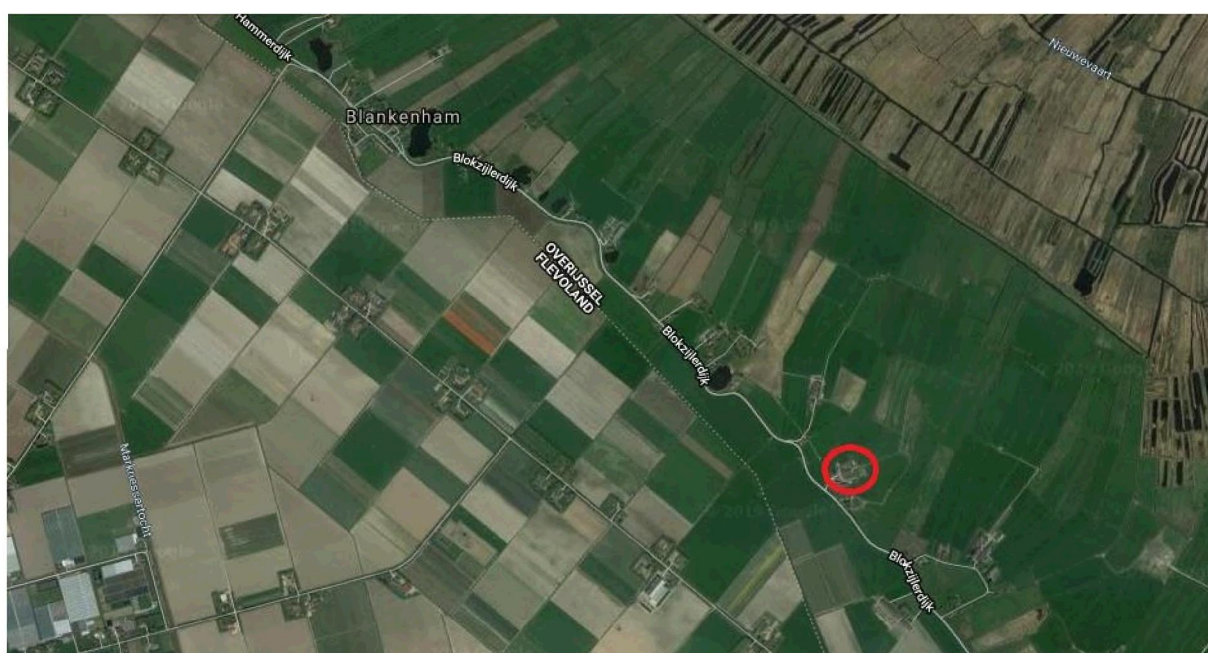
Toelichting Landschappelijke Inpassing Blokzijlerdijk 23 te Blankenham

Locatie: Blokzijlerdijk 23
8373 EL Blankenham

Gemeente: Gemeente Steenwijkerland

Opgesteld door: — en Landschapsarchitectuur
—

Datum: Juli 2019
Aangepast september 2019

1 Aanleiding

Op de locatie Blokzijldijk 23 is een melkveehouderij gevestigd. De aanleiding voor het opstellen van dit Landschappelijk Inpassingsplan is het voornemen om de bestaande melkveestal te verlengen, waarvoor wijziging van het bouwblok nodig is.

Op bovenstaande afbeelding is de huidige bouwblokbegrenzing met een smalle lichtbruine lijn weergegeven. De gewenste uitbreiding van de melkveestal is in een donkerdere tint grijs.

2 Landschap en omgeving

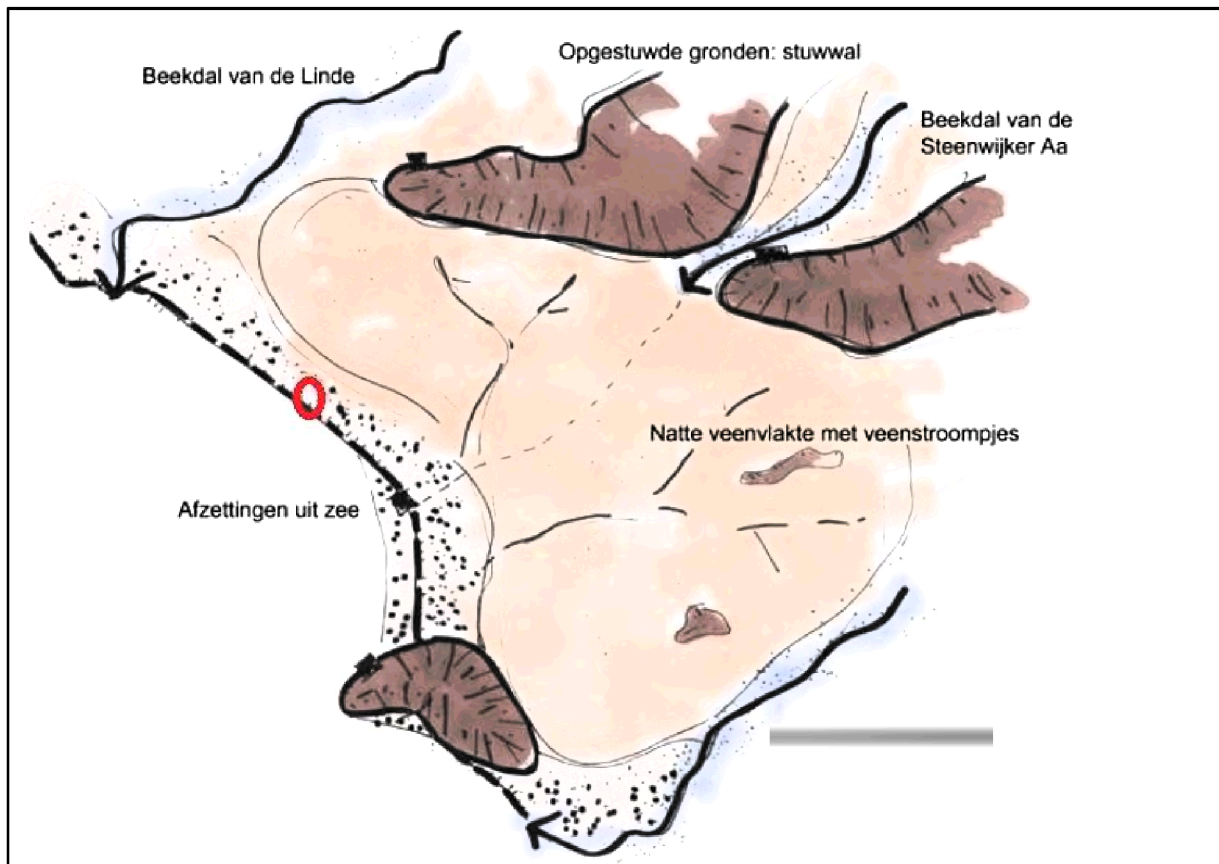
Het landschap van Steenwijkerland ligt op de overgang van het hogere [redacted] naar het lagere kustlandschap van de voormalige Zuiderzee. Er worden drie gebieden onderscheiden:

1. Zandgebieden
2. Veengebieden
3. Kleigebieden

De voornaamste landschapsvormende krachten zijn geleverd door het landijs tijdens de ijstijden.

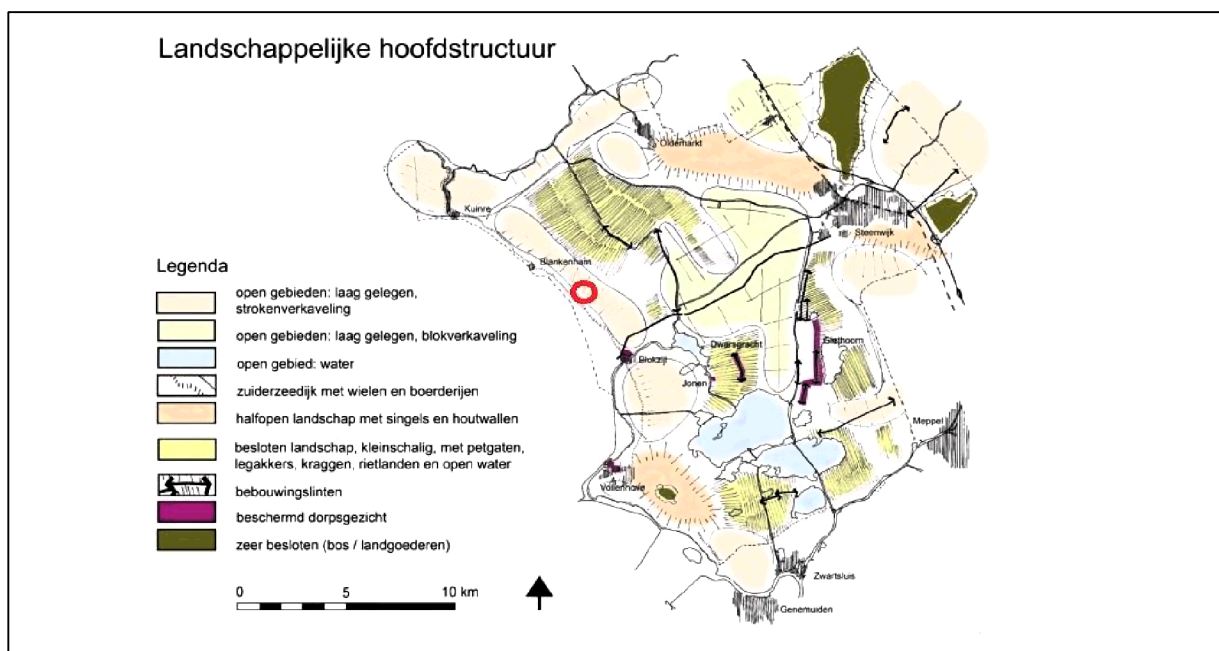
- Door het landijs zijn stuwwallen opgestuwd.
- Door de druk vormde een laag keileem. De keileemlaag is water ondoorlatend, waardoor grote veengebieden tot ontwikkeling kwamen bij het stijgen van de temperatuur na de ijstijden.

Onderstaande afbeelding uit het Landschapsontwikkelingsplan Steenwijkerland (2005) laat zien dat dit bepalend is voor de landschappelijke hoofdstructuur.

Afbeelding: landschappelijke eenheden, bron: LOP Steenwijkerland (2005). De locatie ligt in de rode cirkel.

Bovenstaande vormt de basis van de Landschappelijke hoofdstructuur:

Afbeelding: Landschappelijke hoofdstructuur; bron: LOP Steenwijkerland (2005). De locatie ligt in de rode cirkel.

Het landschap is onder te verdelen in:

- Stuwwallencomplex
- Laagveenmoerasgebied Wieden en Weerribben
- (zee)Kleilandschap: kustlandschap van de voormalige Zuiderzee

De locatie Blokzijldijk 23 ligt in het deelgebied Kleilandschap. De zee- en rivierklei is aangevoerd toen er nog geen dijken lagen en de zee en de rivieren vrij spel hadden. De Blokzijldijk is zeer oud. De dijk zelf en de kolken als restanten van de dijkdoorbraken, zijn landschappelijk en historisch waardevol. De scheiding water-land is verdwenen door de aanleg van de Noordoostpolder in 1942.

In het beleidsdocument “Beleidsregels Kwaliteit Buitengebied” zijn de verschillende landschapstypen verder beschreven. De locatie Blokzijldijk 23 ligt in landschapstype 3: Binnenpolders.

3 Binnenpolders

Ligging
De Binnenpolders liggen aan de zuidwestzijde van de gemeente Steenwijkerland. Het noordelijke deel bestaat uit de polders het Bedijkt Rondebreek, de Binnenpolder aan het Noordeinde en het Zuideinde van Blankenham en het Leeuwaterveid. Ten zuidwesten van het Hoge Land van Vollenhove ligt de Bentpolder, ten zuidoosten van het Hogeland de Barsbeker Binnenpolder.

Ontstaansgeschiedenis
De Binnenpolders zijn gevormd onder invloed van de Zuiderzee. Het gebied is van oorsprong een veengebied dat zich tussen de stuwwallen van Steenwijk en Vollenhove diep landinwaarts in oostelijke en noordelijke richting uitstrekte. Onder invloed van de Tjonger, de Linde en de Steenwijker Aa is het gebied ontstaan. Door het opringen van de Zuiderzee werd de groei van het veen vanaf het begin van onze jaartelling tot staan gebracht en vanaf de zee kant (de oostkant) aangetast. Het westelijke deel van het veengebied raakte bedekt met een meer of minder dikke laag zeeklei. Vanaf circa 1100 n. Chr. nam de invloed van de Zuiderzee verder toe en werden grote delen van het veen- en klei- op-veenpakket weggespoeld. Vanaf deze periode begon de mens zich te verdigen tegen het verder opkomende water en omstreeks 1400 n. Chr. waren grote gebieden beschermd met dijken. De Binnenpolders zijn hierdoor binnendijks komen te liggen en de vorming van het kleipakket is gestopt. Ten noorden van het Hoge Land van Vollenhove, voornamelijk langs de Duinweg, wordt het kleipakket lokaal doorbroken door zandopduikingen. De voormalige zeedijk was de ontwikkelingsbasis van waaruit de Binnenpolders

Streekeigen beplanting (kleigebied)

Solitaire bomen:	linde, kastanje, esdoorn
Laanbomen:	iep, populier, es, grauwe abeel
Houtwallen en -singels:	
Boomvormers:	iep, populier, es, wilg, esdoorn, zwarte els, haagbeuk
Struiken:	meidoorn, sleedoorn, wilg, hazelaar, veldesdoorn, wilde liguster, Gelderse roos, hondsroos, vlier
Knotbomen:	wilg
Hagen:	haagbeuk, liguster, meidoorn, veldesdoorn
Sierstuiken:	sering, hortensia, hulst
Fruitbomen:	diverse soorten appels, peren, pruimen, walnoot

Identiteitsbepalende kenmerken van het landschap

- weids, open landschap met een uitgesproken agrarisch karakter
- kronkelig verloop van dijk en wegen
- een onregelmatige slagenverkaveling, het noordelijk deel heeft een mengvorm van een slagen- en blokverkaveling, ter hoogte van Baarlo heeft de slagenverkaveling een karakteristiek waaiervorm en ter plaatse van de zandopduiking langs de Duinweg zijn oude blokverkavelingen te herkennen
- de slagen staan haaks op de voormalige zeedijk, in de Barsbeker Binnenpolder staan de slagen haaks op de Barsbeek
- structurele opgaande beplanting zoals houtsingels en solitaire bomen ontbreken in het landschap
- de landinrichting/ruilverkaveling (rond 1965) ten zuiden van Blokzijl heeft grote invloed gehad op de plaatsing van boerderijen

De voormalige zeedijk was de ontwikkelingsbasis van waaruit de Binnenpolders zijn ontgonnen.

Kenmerken van dit landschap zijn:

- Weids, open, agrarisch karakter
- Kronkelig verloop van dijken en wegen
- Onregelmatige slagenverkaveling haaks op de voormalige zeedijk
- De erven liggen als groene eilanden in het landschap

Rijdend over de Blokzijldijk valt op dat het oude polderlandschap de kenmerkende authentieke slagenverkaveling kent en dat de dijk zelf als structurerend element in het landschap helemaal intact is. De ingepolderde voormalige Zuiderzee is uniek om te ervaren vanaf de dijk.

Bij het vergelijken van de historische kaarten kan geconcludeerd worden dat de waardevolle patronen en structuurbepalende elementen nu nog goed herkenbaar zijn:

Afbeelding: kaartbeeld ca. 1900, de locatie ligt in de rode cirkel.

Afbeelding: kaartbeeld ca. 1925, de locatie ligt in de rode cirkel.

Afbeelding: kaartbeeld 2000, de locatie ligt in de rode cirkel.

3 Uitgangspunten bij het ontwerp

De ontwerpuitgangspunten zijn:

- ✓ gebruik van streekeigen beplanting passend bij het kleigebied
- ✓ versterken identiteitsbepalende kenmerken van het landschap

Dit kan uitgewerkt worden door het toepassen van solitaire bomen en laanbomen op het erf waardoor het erf zich manifesteert als groen eiland in het landschap.

Vanaf de dijk moet de openheid behouden blijven. De bezoeker moet de slagenverkaveling en het slotenpatroon kunnen ervaren.

Minder mooie delen van het bedrijf, zoals lange dichte gevels, mogen aan het zicht onttrokken worden door gebruik te maken van struikenranden met enkele boomvormers.

4.2 Beplantingsplan

Bomen, maat 10-12:

Iep (Ulmus hybride) 7 stuks

Bosplantsoen, maat 60-80, twee-jarig plantsoen. Twee rijen 1.25m x 1.0 m, verspringend verband (conform bovenstaand detail):

Zwarte els (Alnus glutinosa) 50 st.

Hazelaar (Corylus avellana) 25 st.

Veldesdoorn (Acer campestre) 25 st.

Gelderse roos (Viburnum opulus) 25 st.

4.3 Onderhoud

De iepen dienen in de jeugdfase opgekroond te worden tot een takkenvrij stamstuk van minimaal drie meter is ontstaan. Vormsnoei indien nodig; het doel is te komen tot mooi gevormde iepen die duurzaam kunnen blijven bestaan.

De twee rijen bosplantsoen elke zes jaar aan de grond afzetten, afhankelijk van de groei. Een enkele Zwarte els mag tot boom uitgroeien.